

Lisa 1. Ravimiameti kulumudeli juhend

1 Üldsätted

- 1.1 Juhend kirjeldab Ravimiameti kuluarvestuse väljundi ehk teenuste maksumuse kujunemist.
- 1.2 Ravimiameti kuluarvestuse kulumudelis on lähtutud tegevuspõhise ja traditsioonilise kuluarvestuse põhimõtetest.
- 1.3 Kuluarvestuse kulumudeli lähteandmed on kõikidele kuluarvestuse arvestusobjektidele ja vajadusel eelarvestamise arvestusobjektidele kogutud finantsandmed.
- 1.4 Täiendavalt kasutatakse kuluarvestuse kulumudeli koostamisel asutuse struktuuri andmeid ja strateegilise juhtimisinfo (tulemusvaldkond, programm, meede, programmi tegevus ja teenus) andmeid.
- 1.5 Mudelis kajastatakse tulud, kulud, investeeringud, finantseerimistehingud ja käibemaks. Kulud esitatakse kuluarvestuse infosüsteemis (KAIS) teenuste tasandil, investeeringud, tulud ja käibemaks valitsemisala tasandil programmide üleselt.
- 1.6 Tulud, kulud, investeeringud, finantseerimistehingud ja käibemaks kajastatakse KAIS-s minimaalselt eelarveklassifikaatori detailsuses. KAIS-s on järgmised arvestusobjektid:
 - administratiivne tunnus;
 - planeerimistasand;
 - eelarve liik;
 - eelarve konto;
 - tegevusala kood;
 - toetuse/grandi kood;
 - eelarve objektikood;
 - eelarveüksus;
 - tehingupartneri kood.
- 1.7 Lisaks punktis 1.6 nimetatud arvestusobjektidele kasutatakse KAIS-s kuluarvestuse pidamiseks järgmisi arvestusobjekte:
 - tulu-/kuluüksus;
 - projekt;
 - ressurss/kulukoht;
 - põhiteenus;
 - tugiteenus;
 - teenuse tegevus;
 - klient.
- 1.8 Ravimiameti mudelit haldab finantsjuht, vajadusel asendab finantsspetsialist.
- 1.9 Kulumudeli muutmine ja täiendamine toimub vastavalt vajadusele, nt kui muutub Rahandusministeeriumi metoodika.

2 Juhendis kasutatavad terminid

- 2.1 Arvestusobjekt on kodeeritud objekt, mille kohta toimuvad eelarvestamine, raamatupidamine ja aruandlus.
- 2.2 Kaudne kulu on kulu, mille tekkimise põhjus on kaudselt seostatav tegevuste või teenustega.

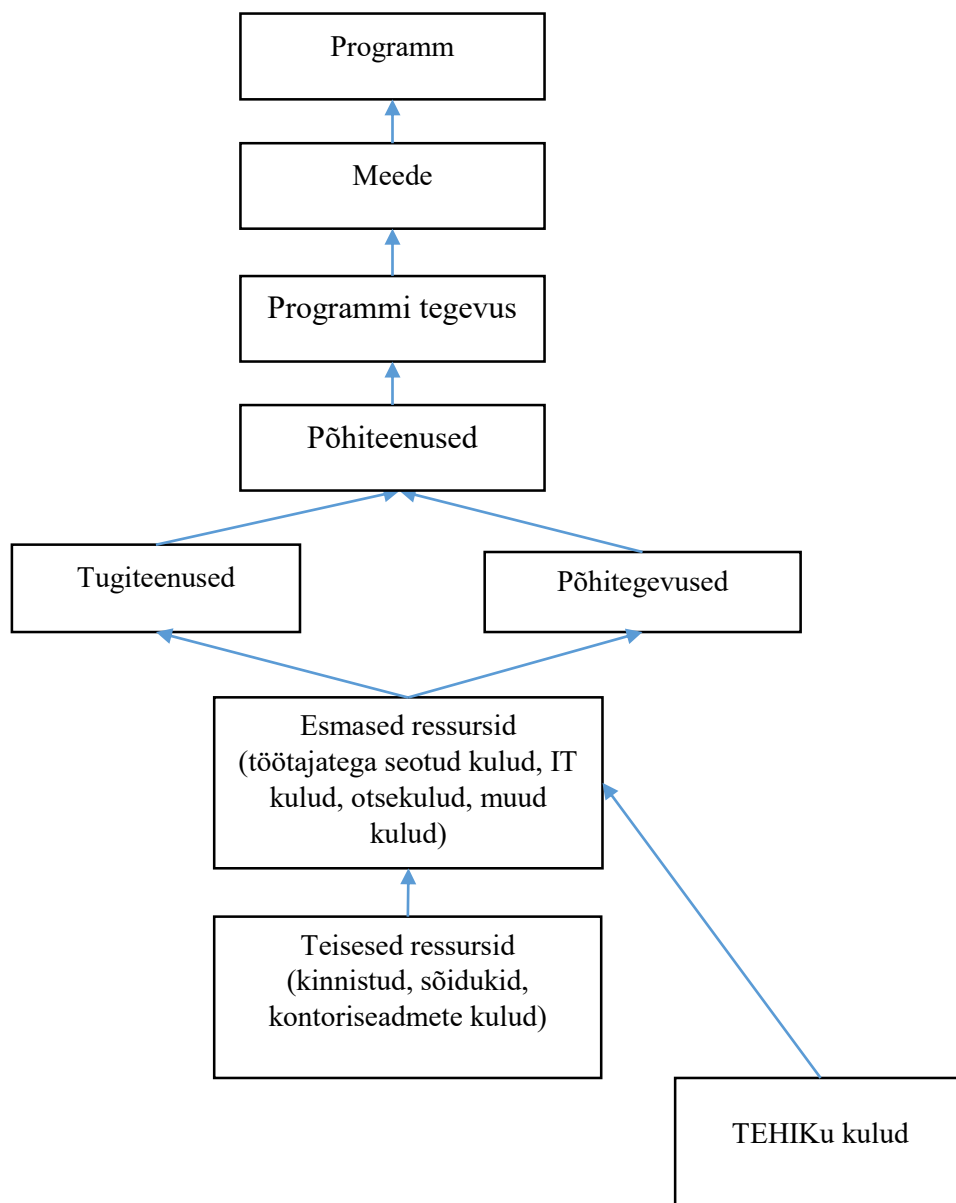
- 2.3 Kuluarvestuse kulumudel on põhimõtete kogum, mille alusel toimub otse- ja kaudsete kulude andmekorje, kulude jaotamine teenustele ning teenuste maksumuse arvestamine.
- 2.4 Kuluarvestuse kulumudeli lähteandmed on kõikidele kuluarvestuse arvestusobjektidele (kuluüksus, projekt, majanduslik sisu, ressurss/kulukoht) ja vajadusel eelarve arvestusobjektidele (eelarve üksus, eelarve liik, eelarve konto, eelarve objekt, programm, toetus) kogutud finantsandmed.
- 2.5 Kulude jaotamine on tegevuspõhise kuluarvestuse korral kaudsete kulude sidumine tegevustega ressursside jaotamise kaudu ja tegevustele omistatud kulude sidumine teenustega, kasutades põhjuslikke seoseid iseloomustavaid käitureid. Teenuse kulu sisaldab peale kulude jaotust konkreetse teenuse osutamiseks vajaliku ressursi ja tegevuse kulu.
- 2.6 Käitur on ühik, mis iseloomustab ressursi osalemist tegevustes või teenustes. Käitur on iga mõjur (näiteks tk, läbitud km, FTE, %, koefitsent), mis põhjustab muutusi teenuses, tegevuses või ressurssides ja nende kasutamises ning mille alusel kulud jaotatakse.
- 2.7 Otsekulu on kulu, mille tekkimise põhjus on otseselt seostatav asutuse tegevuste või teenustega.
- 2.8 Planeerimistasand on arvestusobjekt, mida kasutatakse strateegilises planeerimises, eelarve planeerimises ja finantsjuhtimises. Planeerimistasandid on tulemusvaldkond, programm, meede, programmi tegevus ja teenus.
- 2.9 Raviameti kulud on kõikidele kulu- ja eelarvestamise arvestusobjektidele kogutud finantsandmed.
- 2.10 Ressurss/kulukoht on arvestusobjekt, mis kirjeldab asutuse kasutuses olevaid vahendeid, mida kasutatakse tegevuste läbiviimiseks ja teenuste osutamiseks. SAP-s on ühetaolised ressursid jaotatud liikidesse. Näiteks kinnistud, maismaasõidukid, ametikohad jne.
- 2.11 SAP on riigiasutuste majandustarkvara finants-, personali- ja palgaarvestuseks.
- 2.12 Sisemine tugiteenus on teenus, mis toetab põhiteenuse osutamist asutuse sees. Sisemine tugiteenus toetab asutuse toimimist või tööülesande täitmist.
- 2.13 Teenus/ põhiteenus on tegevuse või tegevuste tulem, mis on suunatud väliskliendile. Teenust osutatakse kehtestatud standardite või seadusest tulenevate nõuete alusel ja nende täitmiseks. Teenus ja põhiteenus on kasutusel sünonüümina.
- 2.14 Tegevuspõhine eelarvestamine on kontseptsioon, mis seob kuluarvestuse abil strateegilise planeerimise ja eelarve vahendid ning võimaldab mõõta omavahel seostatult kasutatavaid ressursse ja saavutatavaid tulemusi.
- 2.15 Tegevuspõhine kuluarvestus on kuluarvestuse põhimõte, kus madalaimaks hinnastatavaks objektiks on asutuse poolt pakutava teenuse tegevus. Teenuse osutamiseks kasutatavate ressursside kulud jagatakse kulumudelil kõigepealt teenuse tegevustele ning seejärel teenustele.
- 2.16 Traditsiooniline kuluarvestus on kuluarvestuse põhimõte, kus madalaimaks hinnastatavaks objektiks on asutuse poolt pakutav teenus. Teenuse osutamiseks kasutatavate ressursside kulud jagatakse kulumudelil otse teenustele.

3 Ravimiameti teenused ja kuluüksused

- 3.1 Ravimiameti tegevuste ja teenuste loend on kirjeldatud kulumudelisis.
- 3.2 Ravimiametis on kirjeldatud 109 põhitegevust, 10 tugiteenust ja 93 põhiteenust, mis on grupeeritud seitsmesse (alates RES perioodist 2025-2028 kuude) teenuste gruppi.
- 3.3 Teenuste loetelu on muutuv dokument – teenuseid võib juurde tulla või vähemaks jääda, seetõttu tuleb seda regulaarselt üle vaadata ja korrigeerida.
- 3.4 Struktuuriüksuse palga-, lähetus- ja koolituskulud eristatakse finantsarvestuses arvestusobjektiga kuluüksus. Täiendavalt kasutatakse finantsarvestuses üldist kuluüksust juhul, kui kulu ei ole võimalik otseselt ühegi kuluüksusega siduda või kulu eristamine on väga ressursimahukas.
- 3.5 SAP kuluüksuste detailne loetelu on leitav SAP BO aruandes „AA0002_Arvestusobjektid“.
- 3.6 Ravimiameti teenused panustavad rahvastiku tervise arengukavasse.
- 3.7 Ravimiameti teenused kuuluvad:
- Programm „Inimkeskne tervishoid“;
 - Meede „Inimkeskse tervishoiu arendamine“;
 - Programmi tegevus „Kvaliteetsete ravimite, verepreparaatide ja meditsiiniseadmete kättesaadavuse tagamine“.

4 Kulude jaotuspõhimõtted

- 4.1 Kulude jagamisel võetakse aluseks SAP BO aruanne RP004 „Tekkepõhised detailsed tehingud“ tööleht „Tehingud maksukuludeta“ ja SAP BO aruanne HR025 „Tekkepõhine palgakulu kontolaiendite lõikes“ tööleht „Kontolaiendite lõikes“.
- 4.2 Kõik kulud jagatakse ühekordselt – kui kulu on ühe jaotuspõhimõtte alusel juba teenusele jagatud, siis järgmise jaotuspõhimõttega sama kulu teistkordselt teenustele ei jagata. Kõik kulud jagatakse ühesuunaliselt - sisemise tugiteenuse kulud jaotatakse alati põhiteenustele.
- 4.3 Kõikide kulude jagamise tulemusel saadakse asutuse teenuste ja teenuste gruppide maksumused.
- 4.4 Ravimiameti teenuste maksumuse arvutamisel võetakse kulumudelisis arvesse ka Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskuse (TEHIK) osutatavate teenuste maksumus.
- 4.5 Ravimiameti kulude jagunemine ja programmi maksumuse kujunemine on toodud joonisel 1.

Joonis 1. Programmi maksumuse kujunemine

5 Otsekulude ja kaudsete kulude loetelu

- 5.1 Otsekulude lähteandmed on SAP arvestusobjektidel ressurss/kulukoht ressursiliigiga „Otsekulud“ (koodid algusega OK).
- 5.2 Kaudsete kulude lähteandmed on SAP arvestusobjektidel ressurss/kulukoht (v.a ressursiliik OK), kulukeskus, projekt ja/või majanduslik sisu.
- 5.3 Kinnistute ja maismaasõidukitega seotud kulude lähteandmed on riigiüleselt kohustuslikel ressursiliikidel „Kinnistud“ (koodid algusega KI) ja „Maismaasõidukid“ (koodid algusega MS).
- 5.4 Otsekulude ja kaudsete kulude loetelu ressursiliikide kaupa on leitav SAP BO aruandes „AA0002_Arvestusobjektid“.

6 Kaudsete kulude kogumid, jaotuspõhimõtted ja käituriid

6.1 Kaudsed kulud seotakse tegevuste ja teenustega vastavalt põhjuslikkuse seostele kasutades kulukäituri. Kulukäituri määramiseks kasutatakse:

6.1.1 mõõtmist – näiteks sõidukite läbitud kilomeetrid;

6.1.2 hinnangut – näiteks teenistuja hinnang oma tööaja jagunemise kohta tegevustele.

7 Teenuse maksumuse kujunemine

7.1 Jaotuspõhimõte 1 – teiseste ressursside kulude jagamine esmastele ressurssidele.

Ressursiliigis „Kinnistud (KI)“ kajastatud kulud jaotatakse vastavat pinda kasutavatele ametikohtadele käituri FTE alusel.

Ressursiliigis „Maismaasõidukid (MS)“ kajastatud sõidukitega seotud kulud jaotatakse sõidukit kasutanud ametikohtadele käituri „Läbisõidetud kilomeetrite arv“ alusel.

Ressursiliigis SET20-KONTOR kajastatud kulud jaotatakse ametikohtadele käituri FTE alusel.

7.2 Jaotuspõhimõte 2 – esmaste ressurssikulude jagamine.

Ressursiliigiga „Ametikohad (AK)“ kajastatakse järgmised kulud: Eelarve kontrol „Personalikulud (50)“ ja eelarve kontrol „Majandamiskulud (55)“ kajastatud isikustatud kulud (töötasu ja töötasuga seotud maksud, lähetuskulud, koolituskulud, isikustatud mobiiltelefoni-, transpordi-, töötervishoiu- ja tervise edendamise kulud) ning need jaotatakse vastava ametikohaga seotud põhitegevustele ja/või tugiteenustele teenistuja hinnangu alusel osakaaluna teenistuja tööajast. Hinnangu andmisel arvestatakse, et iga teenistuja tööaeg kokku on 100%. Teenistujad esitavad oma hinnangu tööaja jaotumise kohta tegevustele ja tugiteenustele kvartaalselt või teenistussuhte lõppemisel ja peatumisel.

7.3 Jaotuspõhimõte 3 – eelarve kontrol „Amortisatsioon (61)“ kajastatud kaudsete kulude jagamine.

Põhivara soetuse kulu kantakse teenustele vara kasuliku eluea jooksul läbi amortisatsiooni. Amortisatsioonikulu jaotatakse teenustele läbi tegevuse, milles vastav materiaalne või immateriaalne põhivara osaleb.

7.4 Jaotuspõhimõte 4 – ressursiliigis „Infotehnoloogia kulud (IT)“ kajastatud kaudsete kulude jagamine.

Ressursiliigiga „IT“ kajastatud kulud jaotatakse vastavatele IT-tegevustele.

7.5 Jaotuspõhimõte 5 – ressursiliigis „Otsekulud (OK)“ kajastatud kulude jagamine.

Ressursiliigiga „OK“ kajastatud kulud jaotatakse kas vastavate kuludega seotud tugiteenustele või põhitegevustele.

7.6 Jaotuspõhimõte 6 – tugiteenustele jaotatud kulud jaotatakse põhiteenustele võrdselt.

7.7 Jaotuspõhimõte 7 – tegevuste jaotamine põhiteenustele.

IT-tegevuste kulud jaotatakse põhiteenustele kas võrdselt (nt Ravimiregister, Kliendiportaal jne) või hinnangu alusel (nt CESP, SamTrack, RKAB, EURS, CTS).

7.8 Põhiteenusega otseselt seotud põhitegevuse kulud jaotatakse vastavale põhiteenusele 100%.

7.9 TEHIKu kulud jaotatakse vastavatele asutuse infotehnoloogia ressurssidele.